



Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XII. Capellania sacerdotalis potest conferri Clerico non Sacerdoti,
qui infra annum potest Sacerdos ordinari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

CONCLUSIO XII.

Capellania sacerdotalis potest conferri Clerico non Sacerdoti, qui infra annum potest Sacerdos ordinari.

Exemplis adhuc clarior fiet Regula. Si quis Fundator ita disponat: Eligatur, seu, presentetur Presbyter bone conditionis, qui tot Missas celebret. Eligatur qui Missam celebret. Celebrentur a Sacerdote tot Missae. Haeredes in tali Capella Capellanum eligant, qui tot Missas pro me celebret, vel, diu, notius, Altari seruiat, divinaq; Officia recitet. Presentetur qui tot Missas in hebdomada celebrare teneatur. Presentetur Capellanus seu Sacerdos. Si, inquam, ita disponat Fundator, videtur solum onus Missae respicere, non personae qualitatem.

Nisi forte loquatur de Capellano, qui in Ecclesiis Cathedralibus gaudet per suam Missam distributionibus quotidianis: hujusmodi enim Capellaniae videntur requirere praesentiam personalem; unde, ut notat Tamburinus supra §. 1. nu. 4. quando eligitur is Capellanus; fit veluti quaedam conventio; ut nisi personaliter celebret, distributiones non lucretur. Idem die si non obstantibus hujusmodi formulis verborum, alicubi sit lex vel legitima consuetudo celebrandi per se.

Ceterum si sic disponat Fundator: Missae tot celebrentur non per alium, sed per proprium Capellanum meum, vel per proprium Rectorem Ecclesiae. Capellanus meus deserviat personaliter. Non eligatur, nisi sit Sacerdos. Capellania non conferatur nisi Sacerdoti. Capellania non presentetur nisi Sacerdos. Legatum meum non assequatur nisi Sacerdos. Iubeo conferri Sacerdoti, & non alteri. Presentetur, seu conferatur Sacerdoti, qui sit Presbyter bona fama. Si, inquam, aliquo ex praedictis modis disponat, eligitur ipsa Sacerdotis persona. Nisi forte alicubi contraria consuetudo introducta fuerit; id est, admissi fuerint Capellani non Sacerdotes: nam tunc ex tali observantia subsecuta, videtur mens Testatoris explicata fuisse pro non Sacerdote.

Itaque, ut patet ex declarationibus Cardinalium superius allegatis, secunda sententia intelligenda tantum est de illis Capellanis, in quarum institutione non eligitur principaliter persona sacerdotalis, id est, quibus Capellanus per se vel per alium potest satisfacere. Per alium, inquam; unde praesumunt Auctores illius sententiae, Testatorem non voluisse tantum rigorem in sua dispositione, quantum praetendunt Auctores primae sententiae.

Tertia sententia est nostra Conclusio, quae media via incedit; in medio autem consistit virtus, ut habet commune proverbium. Et aliud: Medio tutissimus ibis. Fundatur autem in paritate rationis cum ceteris Beneficiis sacerdotalibus, in quibus sufficere solet habitus & potentia proxima ad Sacerdotium; qualis est in illo, qui infra annum initiari potest, ut colligitur ex Tridentino sess. 24. de Refor. cap. 12. ibi: Neminem etiam deinceps ad Dignitatem, Canonatum, aut portionem recipiant,

Si & exempla declarantur.

216.

Inspicienda est Fundatoris intentio.

217.

Severitas auctoris,

probatur ex aliis beneficiis; in quibus sufficit potentia proxima ad Sacerdotium.

213. Capellania sacerdotalem conferri potest non Sacerdoti negant qui dam;

Tamburinus. Barbofa. Garzia. Marbutius. Oppositum nihilominus placet Fagundez de primo praeepto Eccles. lib. 3. cap. 9. n. 3. cum aliis, quos refert, dicens hujusmodi Capellaniam posse conferri Clerico simplici quatuordecim annorum. Et hoc, inquit, consequenter debent docere omnes, qui dicunt non teneri Capellanum per se Missas dicere, nisi specialiter & expresse in institutione Capellaniae dicatur, quod ipse per se vel personaliter eas dicat.

214. Addit: Et idem sensit Pater Franciscus Suarius a me hac de re consultus, qui mihi affirmavit, se antequam Societatem ingrederetur, habuisse Salmanticae duas Capellanias requirentes celebrationem Missarum, cum tantum esset Clericus in minoribus.

Citat praeterea pro hac sententia duas declarationes Cardinalium; Prima: Episcopus non potest cogere continentem Capellaniam, ut ipsemet celebret, licet in eius fundatione disponatur, quod Capellanus celebret, nam huiusmodi oneri Missarum relictum per substitutum satisficit. Secunda: Habens Capellaniam, non tenetur promoveri ad Sacerdotium, nisi in fundatione cautum sit, ut Capellanus personaliter, vel per ipsum Missas celebret, sed debet curare ut per alium celebrentur, nec personalem residentiam Capella requirit, nisi aliter in fundatione cautum sit.

Nota: Nisi aliter in fundatione cautum sit. Pro cuius meliori intellectu, hanc accipe universalem regulam ex Tamburino supra n. 5. Debet Sacerdoti conferri Capellania sacerdotalis, quoties verba Testatoris, sive Laici, sive Ecclesiastici significant, affectant, seu postulant personam Sacerdotis: non debet, quoties affectant ipsam Missam. Clarius debet, quando principaliter eligitur persona sacerdotalis; secus quando principaliter intenditur Sacrificium.

215. Nota: Nisi aliter in fundatione cautum sit.

recipiant, nisi qui eo Ordine Sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, prabenda aut portio requirit, aut in tali etate, ut infra tempus à iure, & ab hac Sancta Synodo statutum initiari valeat.

puta infra annum.

Tridem.

Alex. III.

Quæris quod sit illud tempus? Tridentinum sess. 7. de Reform. cap. 12. sic inquit: Facultates de non promovendo, præterquam in casibus à iure expressis, concessæ, ad annum tantum suffragentur. Juxta illud Alexandri III. c. 5. de Etate & qualitate &c. Præterea licet ad regimen Parochialis Ecclesie non debeat aliquis nisi Subdiaconus sit ad minus, admitti; dispensative tamen in minoribus Ordinibus constituti consueverunt assumi. Dum tamen tales sint, quod infra breve tempus, (id est, infra annum, secundum Glossam) possint in Presbyteros ordinari.

Gregor. X.

Unde Gregorius X. in Generali Concilio Lugdunensi (& refertur cap. Licet 14. de Electione in 6.) Is, inquit, qui ad huiusmodi regimen assumatur, ut gregis sibi crediti diligentius curam gerere possit, in Parochiali Ecclesia, cuius Rector extiterit, residere personaliter teneatur: Et infra annum à sibi commissi regimini tempore numerandum, se faciat ad Sacerdotium promoveri.

218.

Quid si fuerit principaliter etiam persona sacerdotalis?

Ex his sequitur probabilitas Conclusionis, etiam in casu, quo principaliter electa fuit persona sacerdotalis. Ratio est; quia interim potest supplere per alium, & ex alia parte, qui intrà tam modicum tempus fieri Sacerdos potest, habetur in iure Sacerdos, id est, persona idonea, cui conferatur Beneficium Parochiale, tametsi, ut loquitur Tridentinum sess. 23. de Reform. cap. 1. Precepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, Verbis, Divinæ predicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere &c. Si ergo non Sacerdos, intrà annum tamen initiandus, capax est Beneficii parochialis, quidni etiam huiusmodi Capellania? Unde sic docet Tamburinus supra §. 2. n. 7.

Tridem.

Tamburinus.

Sed hæc satis de prima questione. Ad secundam Respondeo: Quidni peccaret ex genere suo mortaliter, qui contra iustitiam recedit ab inito pacto cum Testatore, aut quocumque alio, qui Missas expostulavit oblato stipendio? Interim parvitas materiæ hic excusat à mortali, veluti in aliis debitis ex iustitia. Vide antè dicta de loco, die, ac hora debitis.

Sed hæc satis de prima questione. Ad secundam Respondeo:

CONCLUSIO XIII.

Peccat ex genere suo mortaliter qui obligatus celebrare per seipsum, celebrat sine justa causa per alium; communiter tamen non tenetur ad restitutionem.

219.

Obligatus celebrare per se, peccat si id faciat per alium.

Quidni peccaret ex genere suo mortaliter, qui contra iustitiam recedit ab inito pacto cum Testatore, aut quocumque alio, qui Missas expostulavit oblato stipendio? Interim parvitas materiæ hic excusat à mortali, veluti in aliis debitis ex iustitia. Vide antè dicta de loco, die, ac hora debitis.

Et quoniam ordinariè parum interest Fundatoris, aut alterius cuiuscumque, quis eorum celebret Missam; hæc rariùs erit peccatum mortale, præsertim si non ita frequenter mutatio contingat.

Sed neque restitutio necessaria, quia quantum ad principale, scilicet fructum ex opere operato, tantum exhibitum fuit ab uno; quoad hunc fructum sint æquivalentes valoris; quod autem attinet ad fructum ex opere operantis, sicut potuit esse minor in substituto, sic etiam potuit esse major; nam aliquando substitutus magis devotè celebrat, quàm principalis. Præterea, fortè illum fructum non debet offerenti stipendium, ut docet Coninck de Sacramentis q. 83. n. 195. quem sequitur Hurtadus de Sacrificio Missæ disp. 3. diff. 8. in fine, & disp. 4. diff. 15. aliàs non satisfacere Sacerdos, quando ex malo fine celebrat, tunc enim nullus adest fructus ex opere operantis.

Dico, fortè; quia contrarium docet Tamburinus lib. 3. cap. 1. §. 3. num. 40. dicens: Quamvis fructus operis operati sit proprius & potissimus Sacrificii, qui potissimum exigitur, exigitur tamen etiam & minus principalis, qui est fructus operis operantis. Cujus rei ulterior ratio est; quia communis scilicet hominum petentium, vel injungentium, vel voventium Missam, est de toto valore ejusdem sine ulla distinctione, qualis nimirum potest haberi à tali Sacerdote, qui celebrare debet.

Confirmat exemplo. Emit quis à Domino fructum v. g. duorum annorum prædicti totius fructus ementi debetur, sive multus, quando ex bona dispositione terræ, seu opportunis pluviis annus est forax, sive exiguus, quando est sterilis. Ita proportionatè quando fideles exposcunt Missam à Sacerdote, totum ejus fructum exposcunt, sive multum, sive ex aliquo accidenti aliquantum deficientem, juxta dispositionem scilicet, in qua invenitur Sacerdos dum celebrat.

Quando ergo ex malo fine & in peccato quis celebrat, dat quod exigitur, quia exigitur secundum suam dispositionem, quam habet; quando ex bono fine & magna gratia celebrat, dat item, quod exigitur secundum suam dispositionem, quam pariter habet. Nam propterea rationabiliter fideles sollicitè querunt Sacerdotem bonum, quia se magis tunc lucrari propter dictum fructum ex opere operantis meritò putant. Hucusque Tamburinus.

Rectè, si per fructum ex opere operantis intelligat fructum imperationis, qui, ut diximus sectione 4. conclus. 4. proportionatur sanctitati & devotioni ipsius Ministri; scilicet si meritum condignum aut congruum; hoc enim nullo jure debetur Fundatori, aut aliis, qui oblato stipendio Missas exigunt.